

LR aplinkos ministerijai,

2019-04-24 Nr. 47

I 2019-04-09 Nr. (14)-D8-1411

Kopija:

LR energetikos ministerijai

DĖL TIKSLINIO KAUPIAMŲJŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMO VIDAUS ŠILDYMO IR KARŠTO VANDENS SISTEMŲ MODERNIZAVIMUI

LR aplinkos ministerija balandžio 23 d. organizavo pasitarimą, kurio metu buvo aptarta galimybė daugiabučių namų gyventojams taikyti tikslinį kaupiamąjį mokestį vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų remontui, subalansavimui ar modernizavimui. Pasitarimo metu buvo nutarta, kad raštu savo pozicijas ir siūlymus minėtu klausimu atskirai pateiks kiekviena susirinkime dalyvavusi institucija.

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija) apibendrindama pasitarime visų išsakytas nuomones **konstatuoja**:

- Pripažįstama, kad daugelio daugiabučių namų, pastatytų iki 1993 m., vidaus šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemos neatitinka privalomųjų reikalavimų: dažnai išbalansuotos, įrengti neprojektiniai šildymo paviršiai, vamzdynai susidėvėję ir pažeisti korozijos, dalis šilumos punktų neatlieka šildymo reguliavimo pagal lauko oro temperatūrą ir t.t.
- Dėl to, dalis patalpų nekokybiškai šildomos: nepalaikoma higienos normomis nustatyta temperatūra, kai kurios patalpos peršildomos ir švaistoma šiluminė energija, netinkami karšto vandens parametrai ir t.t.
- Kaip rodo apklausos, gyventojai, kaip pagrindinę problemą daugiabučiuose, įvardija netinkamą paslaugos kokybę: temperatūra patalpose nevienoda, o mokama už šildomo ploto vienetą vienodai, vartotojai negali savarankiškai reguliuoti šilumos suvartojimo, pasitaiko piktnaudžiavimų apskaitant šilumą ir karštą vandenį, sistemų priežiūra minimali, vidaus sistemų patikimumas kasmet mažėja ir didėja avarių rizika ar pan.
- Pastato šildymo ir karšto vandens sistema privalo atitikti privalomuosius reikalavimus, o kiekvienam šilumos vartotojui turi būti užtikrinamos higieniškos gyvenimo sąlygos.
- Tikėtina, kad dalies aktyvių daugiabučių namų valdytojai pasinaudos skiriama finansine parama inžinerinių sistemų modernizavimui, tačiau taip pat tikėtina, kad labiausiai nudėvėtų daugiabučių, kuriuose šilumos suvartojimas didžiausias, gyventojai nebus organizuoti ir nesiims inžinerinių sistemų sutvarkymo.
- Bet kuriai renovacijai reikalingas bendraturčių prisidėjimas, kuris, esant reikšmingoms sumoms, dažnai stabdo pastatų atnaujinimo iniciatyvas.
- Pasinaudojant dabar numatytomis ES paramos ar Klimato kaitos programos subsidijomis gali būti atnaujinti tik keli šimtai daugiabučių, o didžiojoje dalyje pastatų ir toliau bus švaistoma energija bei lėšos, gyventojai bus nepatenkinti gyvenimo kokybe.

- „Mažoji“ vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų renovacija padeda sutaupyti iki 25 % šilumos ir gali reikšmingai paspartinti daugiabučių atnaujinimą bei pagerinti jų energetinį efektyvumą.
- Siekiant paspartinti daugiabučių inžinerinės infrastruktūros atnaujinimą ir pagerinti gyvenimo sąlygas juose, siūloma papildyti kaupiamąjį fondą tikslinėmis įmokomis vidaus sistemų atnaujinimui, kuriomis būtų ko-finansuojami remiamos renovacijos projektai arba atliekamas sistemų atnaujinimas, esant kritinei situacijai.

Įvertinusi tai, kas išdėstyta, Asociacija siūlo:

- **Įvesti tikslinį kaupiamąjį privalomąjį mokestį vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų remontui, atnaujinimui ir modernizavimui tiems daugiabučiams namams, kurie atitinka bent vieną iš šių kriterijų:**
 - 1) Šilumos suvartojimas šildymui viršija Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. O3-105 patvirtintas maksimalias metines šilumos suvartojimo normas;
 - 2) Gyvenamosiose patalpose neužtikrinamos mikroklimato parametrų ribinės vertės, patvirtintos LR sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-1081 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas“ patvirtinimo“, šaltuoju metų laikotarpiu;
 - 3) Nėra techninių galimybių užtikrinti tolygų viso pastato, visų pastato butų ir kitų patalpų šildymą, palaikant juose teisės akte (Lietuvos higienos norma HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir viešojo naudojimo pastatų mikroklimatas“) nustatytą patalpų temperatūrą ir tiekiamo į butus ir kitas patalpas karšto vandens teisės aktuose (Lietuvos higienos norma HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai, Pastatų karšto vandens sistemų įrengimo taisyklės) nustatytą temperatūrą (pastaba: Energetikos ministerija pakoreguoja Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 138.14. p., eliminuojant galimybę prižiūrėtojų neatlikti savo tiesioginių funkcijų, jei vidaus sistemos neatitinka privalomųjų reikalavimų);
 - 4) Vidaus šildymo ar karšto vandens sistemos viršija nustatytą eksploatacinio amžiaus ribą;
 - 5) Vidaus sistemose fiksuojami plyšimai ir kyla didelių avarijų rizika.
 - 6) Pastato šilumos punktas yra elevatorinis arba neturi automatinio šildymo režimo reguliavimo pagal išorės temperatūrą.

Esant bent vienam iš išvardintų kriterijų, LR Vyriausybės 2015 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 390 patvirtintame Butų ir kitų patalpų savininkų lėšų, skiriamų namui (statiniui) atnaujinti pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, kaupimo, jų dydžio apskaičiavimo ir sukauptų lėšų apsaugos tvarkos apraše Mėnesinės kaupiamosios įmokos tarifas apskaičiuojamas pagal formulę:

$$k_m = \left(\frac{P_1}{N_p t_n} + \frac{P_2}{N_p t_n} + \frac{P_n}{N_p t_n} \right) + q + V_{s,kv} \leq k_{max};$$

k_m – mėnesinės kaupiamosios įmokos tarifas, Eur/kv. m/mėn.;

P_1, P_2, \dots, P_n – ilgalaikiame plane numatytų atskirų priemonių kaina, Eur. Jeigu iki kaupiamosios įmokos dydžio apskaičiavimo dienos jau yra sukaupta dalis lėšų ilgalaikiame plane numatytoms priemonėms finansuoti, šios lėšos atimamos iš numatytų priemonių kainos;

N_p – visų namo patalpų naudingasis plotas, kv. m;

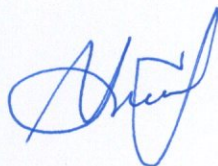
t_n – planuojamas lėšų kaupimo laikotarpis, mėn., skaičiuojant nuo ilgalaikio plano įgyvendinimo pradžios;

q – kaupiamosios įmokos tarifo dalis, įvertinanti lėšų poreikį ilgalaikiame plane nenumatytiems darbams atlikti;

$V_{\text{š,kv}}$ – kaupiamosios įmokos tarifo dalis, įvertinanti lėšų poreikį vidaus šildymo ir karšto vandens sistemoms.

Sukauptos lėšos turėtų būti panaudojamos tik „mažosios“ renovacijos projektų kofinansavimui, atskirai ar kartu su kompleksine renovacija. Tai tikėtina palengvintų bei paspartintų pastatų atnaujinimo projektus, siekiant kuo greičiau „įdarbinti“ kaupiamas lėšas.

Prezidentas

dr. Valdas Lukoševičius

M. Paulauskas, tel. (85) 266 7096, el. p. mantas@lsta.lt